

Опрацювання твору А. Малишка «Пісня про рушник»

Історія написання «Пісні про рушник».

Найкращою з-поміж Малишкових пісень, а може, й найпопулярнішою, в повному розумінні слова народною піснею, якій судилося довгі роки життя, є «Пісня про рушник». Пісня перекладена тридцятьма п'ятьма мовами світу. Вірш «Пісня про рушник» вміщений у збірці «Серце моєї матері» (1959).

Написана пісня у 1959 року до кінофільму «Літа молоді». Композитор П. Майборода написав музику до вірша поета.

Створена ця пісня на міцній народній основі. З народної творчості взято й сам рушник вишиваний.

Тема: оспівування любові до матері, її щирих почуттів до своєї дитини.

Тема матері — одна з наскрізних у поезії А. Малишка. Усе найдорожче, найрідніше, найсвятіше у нього пов'язане з образом матері. Бо з раннього дитинства узяв він у серце образ рідної матінки, Івги Базилихи, яка навчила його добру, красі, любові до людей. Її образ зливається в поезії Андрія Малишка з іншим найдорожчим образом — рідної Батьківщини. Завжди, коли поет пише про те, що найближче його серцю, він згадує матір.

«Вкраїно моя», «мати», «Сиділа мати, ніби груша дика», «Мамо, я хочу поговорити з вами», поема «Сини», ще багато-багато найкращих поетичних творів... Ця данина подяки й любові народного поета священній пам'яті Матері.

Та з-поміж цих скарбів виділяється «Пісня про рушник», сповнена чаруючої ніжності й простоти, задушевності й безмежної любові.

«Пісня про рушник» — це пісня про матір. Образ матері — один із центральних у творчості Малишка. Передусім це образ конкретної людини, що знала безліч пісень, чудово їх виконувала і передала своєму синові «песен дивный дар», — говорив М. Рильський.

Ідея: ушлявлення шанобливого ставлення до матері-святині.

Основна думка: материнський рушник для її дитини — щастя, доля, любов.

Жанр: пісня.

Композиція.

Пісня невелика за розміром. І слів про матір, власне, сказано зовсім небагато. Але образ її — виразний, яскравий, зігрітий синівським почуттям.

«Пісня про рушник» сприймається як монолог сина, який знаходить найніжніші слова, щоб подякувати любій матусі за її турботи, вірну любов і ласку.

Твір складається з шести куплетів, з яких три — по 4 рядки, а решта — по 2. Всі вони перемежуються. Як у пісенному жанрі, спочатку співається куплет пісні (4 рядки), а потім приспів (2 рядки), і так тричі.

Ідейно-художній зміст пісні.

Ліричний герой з великою теплотою згадує рідну матір, її безсонні ночі над колискою сина, її намагання прилучити дитину до всього прекрасного, людського, її сокровенне бажання бачити свою дитину щасливою, не обійденою долею. Ненька дарує синові рушник, вишиваний як символ життєвої дороги, на якому оживає «і дитинство, й розлука, й материнська любов». Так А. Малишко поглиблює образ рушника, запозичений з народної творчості. Проте головним у поезії є образ найближчої і найсвятішої для кожної людини — образ матері. Її серце сповнене безмежною любов'ю до дитини, і цю рису душі поет передає економними, але надзвичайно місткими деталями: незрадлива ласкава усмішка, бо матір уміє і прощати, і наставляти, і жаліти; засмучені очі, бо рідна ненька відриває від свого серця дитину, посилає її у широкий і бентежний світ, «в дорогу далеку», на якій будуть і радість, і смуток, і печаль.

Світлому, радісному, хоча й пройнятому сумом розлуки звучанню пісні відповідає й сонячний, прекрасний пейзаж. Через картини природи розкриваються почуття материнської та синівської любові. Росяниста доріжка, зелені луки, солов'їні гаї, тихий шелест трав, щебетання дібров — усе це прикмети прекрасного сонячного весняного ранку, бо ще до зорі рушає син у дорогу — створюють відповідний ліричний настрій, викликають у слухача спогади про його дитинство, його шляхи, його долю і, звичайно, про його матір.

Популярність твору, його зв'язок з народною творчістю.

«Пісня про рушник» у народі популярна, оскільки вона бентежить, хвилює кожного. І ще тому, що вона проста, задушевна, що в ній знаходимо картини й образи, знайомі з народних пісень. І рушник вишиваний, і дорога далека, і щастя-доля, і зелені луки — усе це взято із щедрого арсеналу народної творчості, перетоплене в серці поета, збагачене його власними образами (щебетання дібров, солов'їні гаї, незрадлива усмішка) і тому привертає нашу увагу, бентежить, радує, сповнює передчуттям далеких доріг і безмежною вдячністю до найдорожчої нам людини — рідної матері.

Художні засоби пісні.

Звертання: «Рідна мати моя».

Епітети: «далека дорога», «засмучені очі», «незрадлива, вірна усмішка», «тихий шелест трав».

Повтори:

«І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,

І рушник вишиваний на щастя дала».

«І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка,

І засмучені очі хороші блакитні твої».

«І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю:

І дитинство, й розлука, і вірна любов».

Метафори: «цвіте... доріжка», «шелест трав», «щебетання дібров», «оживе... і дитинство, й розлука, і вірна любов».

Порівняння: «...той рушник простелю, наче долю...».